

**“Barris en Transició
cap a Altres Economies”**

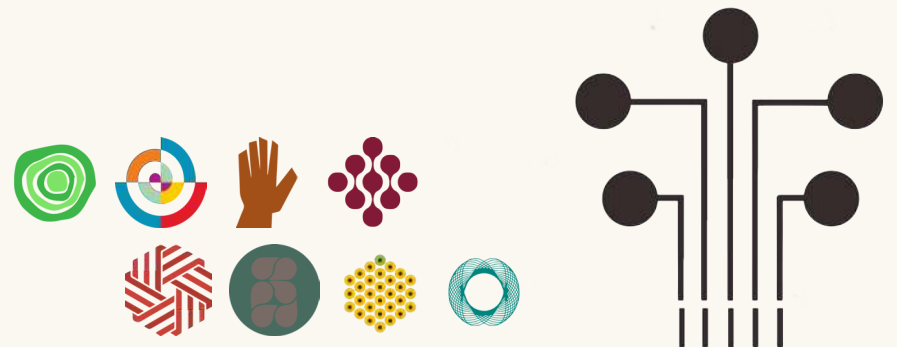

Quadern

“Barris en transició cap a altres economies”

Bon Pastor

El quadern **“Barris en transició cap a altres economies”** és una mostra de les anomenades “altres economies”, basades en la proximitat i el caràcter no especulatiu, existents al barri del Bon Pastor, a Barcelona i Catalunya. Aquestes idees i reflexions sorgeixen des de diverses experiències del barri del Bon Pastor i d'altres informacions relacionades amb l'economia social i solidària a Catalunya i al món. Són realitats socioeconòmiques i sociocomunitàries que, des del coneixement, la creativitat, l'ajuda mútua, el cooperativisme, l'autogestió, la col·laboració, l'articulació i la (r)evolució, esdevenen passos d'un camí que ja hem començat a transitar arreu del món.

CONeixEMENT

Creació d'un **Punt d'Informació sobre la Economia Social i Solidària**, a l'oficina de l'antic Pla de Barris del Bon Pastor. En el mateix espai oferim materials diversos sobre projectes i bones pràctiques que fomenten la Economia Social i Solidària a Barcelona i Catalunya.

Sabies que...

Al març del 1929 es va fundar la Sociedad Cooperativa Obrera La Paloma, situada al carrer La Mina, 20 (actual carrer Estadella). La cooperativa tenia dos pisos, al primer hi havia la botiga i el cafè, i al segon hi havia un espai de biblioteca i un altre espai ampli que feia la funció de teatre del barri.

Checa Artasu, Martí. Bon Pastor Terra de Cooperatives. Cooperació Catalana, num. 239.

Parlem de...

L'Escola de Salut de Bon Pastor i Baró de Viver, és un espai de trobada i relació per a la gent gran del barri, s'organitzen xerrades i activitats relacionades amb temes de salut. S'ha creat un espai on poder compartir preocupacions, explicar-se, informar-se i organitzar solucions als seus problemes de salut i solitud, fomentant la cura comunitària.

Activitat impulsada per l'Agència de Salut Pública i organitzada pel Grup Motor de Salut al Barri (CAP, AVV BP, serveis i equipaments).

Hi has pensat?

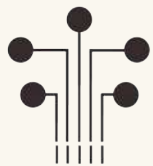
“De vegades la cura de la salut no requereix d'espais medicalitzats sinó d'espais de convivència, solidaritat i creació. Participant en moviment socials o grups experimentem benestar. Sentim que no tot està perdut i que hi ha més gent amb la que lluitar i crear juntes. Descubrim que la nostra contribució a la comunitat és necessària. Què som necessàries i belles, tal com som i no com ens volen. Recordem que, la misèria és la pèrdua de tota xarxa de relacions”.

Elsa Plaza (aportació a les Jornades “Dones i salut” realitzades al Casal d'Entitats Mas Guinardó el 28/5/15)

Per saber-ne més...

- Johnson, Bea. **Residu zero a casa. Guia domèstica per a simplificar la nostra vida.** Ed Pol-len, Barcelona 2016.
- Mies, Maria i Vandana Shiva. **Ecofeminismo.** Ed Icaria, Barcelona 2014.
- <http://www.fembonpastor.cat/escola-de-salut-de-la-gent-gran-del-bon-pastor-i-baro-de-viver-tercera-edicio/>
- <http://www.fembonpastor.cat/>

CREATIVITAT

S'ha fet...

En la V Fira d'Economia Solidària de Catalunya, organitzada per la XES, dins de l'eix d'Educació i Cultura per a la Transformació Social, les entitats Comunicació i Cultura BP&BV, AMPARA NOIES i coop La Fàbric@ vam participar amb la xerrada "Bon Viver de les Arts. Creació cultural col·lectiva a Bon Pastor i Baró de Viver".

Sabies que...

Del 5 al 13 de març al voltant de 30 entitats van organitzar la Vena Edició del Bon Viver de les Arts, una activitat conjunta dels barris de Bon Pastor i Baró de Viver per promoure la participació cultural activa de les entitats i veïnes.

Parlem de...

<http://www.fembonpastor.cat/>

Des de la Taula de convivència de Bon Pastor, formada per les associacions del barri, es va detectar la necessitat de millorar la comunicació i la visibilitat de les entitats i les seves activitats. Arran d'això es crea de forma col·laborativa i amb el suport de l'antic Pla de Barris, la pàgina web Fem Bon Pastor.

Hi has pensat?

"El moment històric present, de crisi i de canvi, és molt oportú per visibilitzar, enfortir i desenvolupar un nou paradigma de convivència planetària en l'única casa que tenim com a espècie, la nostra Mare Terra."

Construimos biocivilización

· <http://www.firaesc.org/programa/>

· <http://www.xes.cat/pages/xs100.php>

· <http://www.fembonpastor.cat/>

· Camps, Sandra et W.AA. **Construimos biocivilización**, Icaria Editorial, Barcelona 2015.

· Viveret, Patrick. **La causa humana**. Ed Icaria, Barcelona 2013

· Martín Belmonte, Susana. **Nada está perdido. Un sistema monetario y financiero alternativo y sano**. Ed Icaria, Barcelona 2011

Per saber-ne més...

AJUDA MÚTUA

S'ha fet...

El 14 de novembre en el marc de la **Tardor Solidaria**, el **Banc del Temps del Bon Pastor** organitzà juntament amb **BCN+Sostenible** i el **Centre Cívic del barri**, l'activitat **Renova**, que promou l'intercanvi de roba que no s'utilitza entre veïns. De tal manera que facilita l'intercanvi i el reciclatge de roba que s'ha deixat d'utilitzar, permetent un nou ús sense haver d'entrar en la roda consumista.

<http://bonpastor.bdtonline.org/renova-la-teva-roba/>

Sabies que...

El **Banc del Temps del Bon Pastor** va rebre el dia 22 de novembre la **Medalla d'Honor de la Ciutat de Barcelona 2016**, en reconeixement per la seva implicació social i comunitària al barri i per promoure l'intercanvi i el suport mutu entre les veïnes.

Parlem de...

El **barri del Bon Pastor**, des de la seva creació es va caracteritzar per tenir una forta capacitat d'autoorganització i de projectes d'ajuda mútua. Així va haver-hi una cooperativa de consum creada el 1929. Durant els 70 i 80 va tenir diversos projectes cooperatius, tant de consum com de treball. El canvi de model productiu en què ens trobem, pot ser un altra oportunitat per engegar projectes de desenvolupament econòmic que posin a les persones en el centre.

Hi has pensat?

“L'economia convencional de l'ús dels recursos naturals no té en compte els molts altres beneficis que els essers humans obtenim del món que ens envolta, naturals, psicològics, socials, ecològics, i més.”

“Devolver la abundancia a la tierra”

· Checa i Artasu, Martí. **Bon Pastor Terra de Cooperatives**, (Desembre 2001) Cooperació Catalana, num. 239, pp 18-24.

· Checa i Artasu, Martí i Carme Travé i Ferrer. **Bon Pastor, sociabilitats d'un barri**. Ajuntament de Barcelona, 2003.

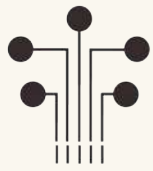
· Maathi, Wangari. **Devolver la abundancia a la tierra**, Obelisco, Barcelona, 2011.

· <http://bonpastor.bdtonline.org>

Per saber-ne més...

COOPERATIVISME

S'ha fet...

Des del **Comissionat d'Economia Cooperativa Social i Solidària i Consum** s'estan desenvolupant idees i projectes per promoure el cooperativisme i una economia més propera a les necessitats de les persones i col·lectius que habiten els nostres barris. El Bon Pastor té experiència històrica cooperativa que

volem que torni a revifar. Exemple d'aquesta experiència van ser les **cooperatives de treball Vell Nou i Coopastor**, creades entre finals dels 70 i principis dels 80, per promoure l'auto-ocupació. El Vell Nou es dedicà al reciclatge de plàstics i el Coopastor al reciclatge de paper procedents de les escoles i instituts.

Sabies que...

A Barcelona hi ha 4.718 iniciatives socioeconòmiques de l'Economia Social i Solidària, 861 cooperatives que representen el 20% de les cooperatives catalanes. A Sant Andreu hi ha 46 que són el 5% del total de la ciutat. 53.000 persones treballen en aquesta economia, que representa un 8% de l'ocupació i un 7% del PIB barceloní. Trobem més de 100.000 persones que hi col·laboren, i en total 500.000 sòcies de consum.

L'economia social i solidària a Barcelona.
Anna Fernández i Ivan Miró

Parlem de...

www.pamapam.org

Pam a Pam, mapa col·laboratiu de Catalunya amb els punts de consum responsable i economia solidària. Una iniciativa de SETEM i la Xarxa d'Economia Solidària (XES) per transformar el teu entorn a partir de la cistella de la compra.

Hi has pensat?

“L'economia no està reservada a inversors i corredors de borsa. És un joc en el que totes les persones participem en el moment en què posem el nostre diner en circulació, encara que només sigui un euro. Tenim la llibertat de dir, amb el meu diner no permetré que talin boscos, que explotin animals o que s'aprofitin de les persones”.

L'economia explicada als joves

· Checa i Artasu, Martí i Carme Travé i Ferrer. **Bon Pastor, sociabilitats d'un barri.** Ajuntament de Barcelona, 2003.

· Checa i Artasu, Martí. **Bon Pastor Terra de Cooperatives,** (Desembre 2001) Cooperació Catalana, num. 239, pp 18-24.

Per saber-ne més...

· Melé, Juan Antonio. **L'economia explicada als joves,** Puck Editorial, Barcelona, 2015.

· Fernández, Anna i Ivan Miró. **L'economia social i solidària a Barcelona.** Disseny: La Ciutat Invisible, SCCL. Edició: Comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària - Ajuntament de Barcelona, 2016.

COL·LABORACIÓ

S'ha fet...

Com cada any aquest desembre s'ha celebrat el **Recull i Juga i viu el Nadal**. En aquesta activitat infantil, organitzada per entitats, serveis i equipaments del barri, hem participat aportant jocs cooperatius. Amb aquesta dinàmica els infants van poder desenvolupar valors col·laboratius. L'activitat ha estat realitzada per l'entitat "Circ de Jocs".

Sabies que...

El Rebot Solidari és un projecte nascut des de la Vocalia de Solidaritat de l'Associació de Veïns i Veïnes del Bon Pastor. Treballa amb els barris de Bon Pastor i Baró de Viver i proveeix d'aliments a les famílies amb menys recursos econòmics, sempre amb un apropament sensible i respectuós. També realitza tallers per promoure una nutrició saludable i equilibrada, centrant-se en temàtiques segons les franges d'edat, berenar saludable amb els infants, o sucre i diabetis amb la gent gran.

Parlem de...

L'Escola de Salut de Bon Pastor i Baró de Viver, és un espai de trobada i relació per a la gent gran del barri, s'organitzen xerrades i activitats relacionades amb temes de salut. S'ha creat un espai on poder compartir preocupacions, explicar-se, informar-se i organitzar solucions als seus problemes de salut i solitud, fomentant la cura comunitària.

Activitat impulsada per l'Agència de Salut Pública i organitzada pel Grup Motor de Salut al Barri (CAP, AVV BP, serveis i equipaments).

Hi has pensat?

"De vegades la cura de la salut no requereix d'espais medicalitzats sinó d'espais de convivència, solidaritat i creació. Participant en moviment socials o grups experimentem benestar. Sentim que no tot està perdut i que hi ha més gent amb la que lluitar i crear juntes. Descubrim que la nostra contribució a la comunitat és necessària. Què som necessàries i belles, tal com som i no com ens volen. Recordem que, la misèria és la pèrdua de tota xarxa de relacions".

Elsa Plaza (aportació a les Jornades "Dones i salut" realitzades al Casal d'Entitats Mas Guinardó el 28/5/15)

Per saber-ne més...

· Johnson, Bea. **Residu zero a casa. Guia domèstica per a simplificar la nostra vida**. Ed Pol·len, Barcelona 2016.

· Mies, Maria i Vandana Shiva. **Ecofeminismo**. Ed Icaria, Barcelona 2014.

<http://www.fembonpastor.cat/escola-de-salut-de-la-gent-gran-del-bon-pastor-i-baro-de-viver-tercera-edicio/>

· <http://www.fembonpastor.cat/>

ARTICULACIÓ

 S'ha fet...

Al mes de maig, en el marc de la Festa Major de Bon Pastor, les entitats i equipaments del barri surten al carrer amb la mostra "Tots FEM Bon Pastor". Enguany, vam participar afegint un punt d'informació sobre Economia Social i Solidària.

 Sabies que...

La XES articula a les empreses i entitats que pretenen construir una economia al servei de les persones. Són valuoses de cara a construir l'altre món possible en la mesura que són un laboratori on diàriament assagen noves formes de treballar, consumir i invertir, i que demostren a tothom que vulgui veure que és possible fer empreses eficaces i, alhora, democràtiques, equitatives i sostenibles.

<http://www.xes.cat/pages/xs100.php>

 Parlem de...

Un dels problemes més greus que tenim en les nostres societats és l'excessiva producció de residus, omplint escombraries i deixalleries. Per això un dels canvis necessari als nostres barris, ha de ser el de reduir els residus i reciclar. Bon Pastor va ser capdavanter als 80 amb les cooperatives El Vell Nou que es dedicà al reciclatge de plàstics i el Coopastor al reciclatge de paper procedents de les escoles e instituts. Avui tenim un altra oportunitat.

 Hi has pensat?

"El decreixement té com a objectiu una societat en la que es visqui millor, treballant i consumint menys. Una proposta necessària per tornar a obrir l'espai de la creativitat, bloquejat pel totalitarisme economicista, desarrollista i progressista."

"Pequeño tratado del decreixemento sereno"

- **Xarxa d'Economia Solidaria.** <http://www.xes.cat/pages/xs100.php>
- Latouch, Serge. **Pequeño tratado del decreixemento sereno**, Icaria Editorial, Barcelona 2009.
- Johnson, Bea. **Residu zero a casa**, Pol-len Edicions, Barcelona 2016.
- **Barcelona + Sostenible** (mapa de sostenibilitat a la ciutat) www.sostenibilitatbcn.cat
- <http://estrategiaresiduzero.cat/>
- Estevan, Antonio i José Manuel Naredo. **Por una economia ecològica y solidaria.** Ed Icaria, Barcelona 2009.

Per saber-ne més...

AUTOGESTIÓ

El 30 d'abril es va organitzar el CREAnimals a la llera del riu de Bon Pastor i Baró de Viver. Jornades on es fomenta la cura i la convivència amb els animals. Amb la participació d'entitats dels barris, associacions protectores i teràpies amb els animals, promovent un aprenentatge i cura comunitària.

El 20 de novembre de 1975, alguns veïns i veïnes del Bon Pastor van fundar la **Cooperativa Obrera del Bon Pastor**; cooperativa de consum nascuda perquè els veïns i veïnes poguessin accedir a productes bàsics a preus assequibles. La cooperativa va durar fins a principis dels 80. Des d'allà també va sorgir el **grup de teatre La Lucièrnaga**, es va editar la revista **El Garbanzo Astuto**, i d'un dels grups de treball acabaria sorgint el **Casal de Joves del Bon Pastor**.

<http://www.ateneuharmonia.cat/gestio-comunitaria/>

“L'Ateneu L'Harmonia és un projecte de gestió comunitària, que parteix de la idea que l'equipament és un bé comú de la població. Creiem per tant que el territori té el dret i la responsabilitat de participar en la seva gestió, en tant que afecta la seva quotidianitat. És per això que interpel·lem entitats i veïnes a ocupar-ne la centralitat, com a veritables protagonistes, socialment legitimades”
L'Ateneu l'Harmonia està situat a l'antiga fàbrica Fabra i Coats a Sant Andreu.

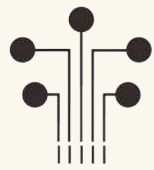

“L'autogestió significa autogovern, és a dir, independència i autonomia en la gestió. Si un projecte, una persona o una població gestiona (concep, dissenya, organitza, coordina, manté i, si cal, modifica o finalitza) els seus propis assumptes...”
<https://ca.wikipedia.org/wiki/Autogestió>

Per saber-ne més...

- Checa i Artasu, Martí i Carme Travé i Ferrer. **Bon Pastor, sociabilitats d'un barri**. Ajuntament de Barcelona, 2003.
- Checa i Artasu, Martí. **Bon Pastor Terra de Cooperatives**, (Desembre 2001) Cooperació Catalana, num. 239, pp 18-24.
- Schumacher, Ernst Friedrich. **Lo pequeño es Hermoso: Economía como si la gente importara**. AKAL, Barcelona 2011
- Laville Jean-Louise. **Asociarse para el bien común**. Tercer sector, Economía Social y Economía Solidaria. Ed Icaria, Barcelona 2015.
- Garcia Jané, Jordi; Jordi Via Llop i Lluís M. Xirinachs Damians (Eds.). **La dimensió cooperativa**. Ed Icaria, Barcelona 2001.

(R)EVOLUCIÓ

S'ha fet...

Per donar suport a les veïnes de la III Fase que es traslladaran de les Cases Barates als nous edificis, un equip de tècnics en **eficiència energètica*** realitzaran un assessorament a través de l'**Equip d'Acompanyament al Reallotjament**. L'objectiu és evitar l'augment de la despesa econòmica en electricitat i gas que podria donar-se en el canvi d'habitatge. També es realitzaran tallers sobre "Ús eficient d'aparells i calefactores" i "Recollida selectiva de la brossa i recollida pneumàtica" amb la col·laboració de **Barcelona+Sostenible**.

(* l'equip depèn dels plans d'ocupació coproduïts entre Bcn Activa, Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona i coop La Fàbrica@

Sabies que...

www.somenergia.com

SOM ENERGÍA és una cooperativa de consum d'energia verda sense ànim de lucre. Les seves activitats principals són la comercialització i la producció d'energia d'origen renovable amb el compromís d'impulsar un canvi del model energètic actual per assolir un model 100% renovable. Avui dia té més de 29.000 socis i 40.000 contractes.

Parlem de...

www.opcions.org/consumpèdia

Consumpèdia, l'espai digital de la revista Opcions, d'informació per al consum conscient responsable, per a consultar i compartir informació i coneixements avançant cap a formes de vida conscients i transformadores.

Hi has pensat?

"Per a construir el Bon Viure cal una altra economia que es trobi amb la Natura i atengui les demandes de la societat, no del capital. Assumint el pas de (r)evolucionar, amb la vida al centre."

El Buen Vivir. Una oportunitat para imaginar otros mundos

- **Barcelona + Sostenible** (mapa de sostenibilitat a la ciutat) www.sostenibilitatbcn.cat
- www.somenergia.com
- www.opcions.org/consumpèdia
- Acosta, Alberto. **El Buen Vivir. Una oportunitat para imaginar otros mundos**, Icaria editorial, Barcelona 2013.
- Rabhi, Pierre. **Hacia la sobriedad feliz**, Editorial errata naturae, Madrid 2013.
- Del Río, Juan. **Guía del movimiento de transición**. Los libros de la Catarata, Madrid 2015

Per saber-ne més...

Un projecte de:

Amb el suport de:

Economia
Cooperativa,
Social i Solidària
i Consum

Ajuntament de
Barcelona

